

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In quo hæreses & mores Pelagij contra naturæ humanæ sanitatem,
ægritudinem & medicinam ex S. Augustino recensentur ac refutantur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

9. Indagantur causae cur libidines velut naturaliter bonas commendarent.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13650

udentium istorum Cynicorum exorbitatio: quam eò usque progressuram subverebarat Augustinus, ut libidinem etiam corporibus à resurrectione gloriosis ascriberent, sicut hoc eorum principia postulare videbantur. An istam,

A interrogat quasi asserendo, libidinem sic amatus Lib. 4. cont. ut quomodo eam prius ante peccatum in paradiso possitis, ita etiam resuscitatis corporibus ingeratis? De quo & supra nonnihil diximus.

De bonitate aliarum cupiditatum.

CAPVT OCTAVVM.

NEQVE vero isti carnis libidini tantum, quam illo nomine usitatus vocant, sed omnibus omnino humanis affectibus, quibus animus bonis à Deo creatis ac delectationibus inhiat parem laudem bonitatemque tribuebant. Nam ut probaret Iulianus illam de qua egimus hæcenus libidinem esse bonam, generaliter omnium sensuum voluptatem testem advocavit. Naturalem, inquit, esse omnium sensuum voluptatem testimonio universitatis docemur. Et mox etiam in paradiso ante corruptam sermone sacilego voluntatem illiciti cibi libidinem ut Augustinus eum exponit, seu ut ipse Iulianus loquitur concupiscentiam fuisse sine ullis ambagibus vel ambi-

guitate confirmat que cum pomi, inquit, decore oculis incitasset spem etiam invidi irritavit speris. Hanc ipsam quod & supra attulimus affectionem naturalem & innocentem nuncupat, nec suo vitio, sed voluntatis occasionem, non causam, fuisse peccatum. Quam doctrinam & Cassianus in libris institutionum tradit. Quod si argumenta Pelagiana quæ supra de libidinis laude & bonitate recensuimus ponderentur, omnia de quacunque; alia concupiscentia eandem prorsus obtinent vim, et si de unica illa laudanda propter peccatum originale potissimum fatagant: ut in re manifesta comprobanda non sit operosior à nobis adhibendus labor.

Lib. 7. c. 32. 4. 5. Cassianus.

Iul. lib. 1. oper. in perf. apud Aug. cont. Iul. f. 100. fol. 102.

Indagantur causæ cur libidines velut naturaliter bonas commendarent.

CAPVT NONVM.

QUID vero Pelagianos moverit ut libidinem seu concupiscentias tanta nervorum contentione, verborumque garrulitate laudarent operæ pretium est considerare.

Prima quidem eaque capitalis causa fuit, ut peccati originalis traductionem à parente in prolem funditus tollerent, ipsam traductionis succidendo radicem. Videbant enim non posse fieri ut tantum malum generatione trajiceretur in prolem quin aliquid in causa generationis superesset mali. Quam suspensionem ut ab hominum animis removerent, omnia quæ in homine nascente & maxime baptizato sunt, bona esse & laude digna persuadere conati sunt. Augustinus: Quam (carnis concupiscentiam) curavimus à nuptialibus bonis tam proluxa disputatione distinguere propter novos hæreticos, qui cum hac reprehenduntur, calumniantur, quasi nuptias reprehendamus: ut scilicet eam tanquam bonum naturale laudando, suum pestiferum dogma confirmarent quo asserunt prolem que per eam nascitur nullam trahere originale peccatum. Quæ disputatio tanquam de summa rei tanta utrimque virium contentione incaluit ut duodecim illa libros Iuliani adversus Augustinum totidem vel plures Augustini in Iulianum quibus ejus protegerit argumenta pepererit. Vnde idem Augustin. cum convicisset aliquid in Apostolo Paulo iam baptizato remansisse mali, quod pugnando comprimeretur. En, inquit, tota vestra causa impulsæ, prostratæ, contritæ, & sicut pulvis quem projicit ventus à facie terra, sic à cordibus eorum quos decipere cæperatis, si hæc voluerint deposito studio conten-

tionis cogitare, proiecta est. Et infra luculentius: Manet lex in membris, quia operatur desideria contra que dimicant & fideles. Hoc est quod funditus subruit hæresim vestram. Quod usque adeo videtur & timetis, ut non aliter ex his apostoli vocibus exire conemini, nisi quanta possessi contentione assereretur &c.

libid.

Secunda causa quam libidinis patrocinio prætexebant hæc est, ut ab Apostolis & sanctis viris injuriam propulsarent qua diceretur, ut ipse calumniabatur, semper immoderata libidine fuisse polluti, quasi impetum concupiscentiarum ferre & libidine pollui unum idemque esse credendum sit. Hinc enim illa improba criminatio quod Augustinus Peccantium ob solaretur iniurijs, ac mentiretur tantas obscenitatis vires esse ut eam ratio regere ac frangere non possit, cui nec Apostolorum legio repugnaverit.

Lib. 1. ad Bonif.

Iul. apud Aug. lib. 3. cont. Iul. c. ult.

Tertia, ne Augustino credentes homines emendationis desperatione frangerentur, & recederent ab eruditione Christi, quasi ea præcipiens qua cæpere mortalium natura non possit, quippe malo aggravata congenito. Nam ut supra observatum est eorum vox erat, ingenerata vitia incredibile esse posse consumi; itemque illa, si lex peccati in membris est inserta naturaliter, sane lex & cogens & naturalis nunquam recedens superari utique à voluntate non potest. Hinc & illud: Non esse aliam Augustini intentionem quam ad inferendam virtutibus bellum in vitiorum sacramenta urare, & ad excidium civitatis Dei, omni astu, omni seriore committi, adipsæ castitatis desperatione, repugnantes turpitudini territare. De quo late videndus est liber secundus contra Iulianum operis imperfecti.

Iul. apud Aug. lib. 1. per. imperf. cont. Iul. f. 106.

Lib. 2. cont. Iul. c. 1. Lib. 1. oper. imperf. cont. Iul. f. 101.

Lib. 3. cont. Iul. c. ult. Lib. oper. imperf. f. 114. 115. 216. 218. &c.

Lib. 1. de nupt. & concup. c. 35.

Lib. 2. cont. Iul. c. 3.

G

Quarta,

Quarta, quæ ex precedente nascitur, ut virtutum omnium facilitatem asserrent: *Es proposito non esse in natura malum defendimus, inquit Iulianus, ut ad virtutum studia bonis incitemus &c. atque ab hoc dicitur non esse in carne mali necessitatem, ut erubescat unusquisque laudabiliter conditus deformiter vivere, ac sic pudor turpi occurrat ignavia de commendatione nobilitatis ingenta. Quam cantilenam sexcentis locis repetit.*

Sexta denique eaque non infima, ut omnibus concupiscentiæ bonæ motibus obsequendum esse statuerent, obsequendo videlicet natura cum sine magistro, ut ait Cicero, *senserit quid natura desideret.* Notavit hoc acute Augustinus: *Quam tu (libidinem) cum bonam naturaliter di-*

In Hortensio. Lib. 5. cont. Iul. c. 7.

eis, a salute illi semper consentiendum esse decernis, ne rem suam improbo repugnetur naturali bono. Ita quippe potest facillime vera esse etiam illa vestra sententia qua dicitis hominem sine peccato esse, si velit quando licet quidquid libet quia bonum est quod naturaliter libet. Quæ sane spectasse Iulianum ex eo non obscure colligas quod contra Augustinum, qui malos esse libidinis motus asserbat apte acuteque intulisse sibi videbatur; nec peccare eos omnino qui peccare dicuntur: siquidem a quocumque creati sunt necesse habent vivere, nec sue repugnare nature. Si enim vera est ista consequentia adversus eos qui illos natura motus veluti malos improbant, quanto erit in eorum opinione firmior, qui eos naturaliter bonos & laudabiles putant.

Lib. 2. cont. Iul. c. 2.

De usu vel fruitione libidinis, & quid nuptiæ.

CAPVT DECIMVM.

VT vero accuratius Pelagianorum mens de libidinum & cupiditatum usu intelligatur, sciendum est frequenter eos docuisse, concupiscentias illas de quibus egimus non tantum esse naturales & bonas, sed etiam usum earum per se laudabilem, solum excessum in eis utendum esse vitiosum atque culpandum. Iulianus: *Merito itaque & in bene utentibus genus concupiscentiæ modisque laudatur. & in turpibus excessus eius perpetratus, inquit alibi, & quia de inscientia non de natura contingit iure damnetur. Quod similitudine panis & vini eum explicuisse supra diximus, in quorum usu excedendo peccatur. Hinc illud crebro ab eorum antesignano repetitum: Concupiscentia naturalis qui modum tenet bono bene utitur, qui modum non tenet bono male utitur: Et illud. Bona igitur concupiscentia naturalis, qua cum intra modum suum tenetur nulla in li a persone turbat. r. Itemque excessus eius in culpa est.*

Lib. 2. de nupt. c. 19.

Lib. 3. cont. Iul. c. 14.

Ibid. c. 20.

Iul. lib. 2. de nupt. c. 19. & lib. 3. cont. Iul. c. 21. Lib. 4. cont. Iul. c. 8. Ibid. c. 14.

In figendis vero limitibus, intra quos modus ille teneretur vel committeretur excessus, laxissimus erat Iulianus. Docbat enim quod ad illius libidinis carnalis usum spectat, de qua propter peccatum originale maxime augebatur, modum ejus servari quamdiu intra thori conjugalis limites teneretur: excessum vero committi siquis illud adulterio vel fornicatione transiret. *Modus huius est in opere coniugali, inquit, excessus in intemperantia fornicandi. Et iterum: In conjugibus cum honestate exercetur. Hoc est, interprete Augustino, honestus est iste appetitus semper in conjugio. Vnde clarior ejus sententiam exponens Augustinus sic loquitur: Tibi autem libido non nisi præter uxorem videtur esse culpabilis. Et infra: In quibus (nuptiis) libidini licentiosissimum spatium tribuisti ne forsitan offensa defensoram sibi alium provideret. Per*

Lib. 3. cont. Iul. c. 13.

Ibid. c. 14.

Lib. 2. cont. Iul. c. 7.

illud igitur quod Apostolus monuit, ne in morbo desiderij suum vas quisque possideat, non usum immoderatum conjugis, sed fornicationem vitiam arbitratus est. *Atque ita, inquit August. temperantia totam honestatem de concubitu coniugum abstulit ut nemo sibi videretur in morbo desiderij suum vas possidere, quovis acrimque libidine in uxoris genitalibus petuisset insanire. Sentiebat videlicet nunquam in eis fruari concupiscentiam, sed quatenuscumque se commoverit satiari avidam, regnare securam. Quam suam sententiam inde fucebat quod prolixa disputatione probaret mulierem non nisi generandi causa esse institutam; & quod Apostolus vocasset naturalem usum saminæ. Itaque conventus conjugalis voluptas necessario pudicitia deberet nominari, quandoquidem impudicitia non posset dici.*

Lib. 5. cont. Iul. c. 9.

Ibid.

Test. Aug. 2. cont. Iul. c. 7. Lib. 2. de nupt. c. 19. & 3. cont. Iul. c. 20. Indicat lib. 4. cont. Iul. c. 8.

Ex qua sua sententia trahebat aliud tantam colectaneum Iulianus, nuptiarum essentiam in sola carnali conjugum commixtione consistere. *Quam commixtionem, inquit, de nuptiarum conditione & natura venire perspicuum est, imo in qua sola quantum ad consuetum nostrum respicit, nuptiarum veritas est. Augustinus: Nihil aliud dicit esse nuptias quam corporum commixtionem. Et alibi: Non enim nuptialis, sicut putas, propter carnis concupiscentiam instituta est. Vnde veluti Synonymis urebatur nuptiis & corporum commixtione: ne nuptias, id est, commixtionem corporum diaboli opus vocares. Imò eo usque progrediebatur impietatis vel impudentiæ ut cõtra Augustini sententiam probare conaretur inter Sanctissimam Virginem MARIAM & Ioseph quæ concubitus defuit, nullo modo fuisse coniugum. Neque Sacra Scripturæ testimoniũ veritus, quasi maritus, inquit, Ioseph in opinione omnium erat. Et, secundum hanc opinionem volebat intelligi, non secundum veritatem locutum fuisse Scripturam, ut Virginem MARIAM eius coniugem diceret.*

Lib. 1. cont. Iul. f. 78.

Lib. 5. cont. Iul. c. 16. Lib. 3. cont. Iul. c. 23.

Lib. 2. operum imperf. cont. Iul. f. 234.

Lib. 5. cont. Iul. c. 12. Ibid.